

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
Освітня програма	24161 Міжнародні економічні відносини
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	292 Міжнародні економічні відносини

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	24161
Назва ОП	Міжнародні економічні відносини
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Спеціальність	292 Міжнародні економічні відносини
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Станасюк Наталія Степанівна, Агарков Марко Васильович, Ковтонюк Катерина Володимирівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	12.04.2021 р. – 14.04.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://nmv.pnu.edu.ua/bakalavrat/292-міжнародні-економічні-відносини/
Програма візиту експертної групи	https://nmv.pnu.edu.ua/2021/04/08/план-дистанційної-роботи-експертної-38/

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-професійна програма “Міжнародні економічні відносини”, що реалізується на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти у Прикарпатському національному економічному університеті імені Василя Стефаника має чітко сформульовану мету та цілі, що відповідають Стратегії розвитку ЗВО. Слід відзначити, що перший набір на ОП “Міжнародні економічні відносини” був здійснений у 2017-2018 н.р. в обсязі 30 здобувачів вищої освіти. Однак на 2020-2021 н.р. набрано лише 13 осіб, що вказує на скорочення контингенту здобувачів вищої освіти за ОП “Міжнародні економічні відносини”. ОП “Міжнародні економічні відносини” уже проходила акредитацію у 2020 р., за результатами якої отримала “Умовну акредитацію”. Зауваження ЕГ, що проводила попередню акредитацію були враховані та частково виправлені. Варто зазначити і те, що у березні 2020 р., було затверджено Стандарт для першого освітнього рівня бакалавр спеціальності 292 “Міжнародні економічні відносини”, що у свою чергу, вимагає нових змін до ОП. Гарант та робоча група намагалися втілити всі необхідні зміни в ОП. Проте спостерігається невідповідність внесення змін до документації, що регулює процес реалізації ОП. У внутрішніх нормативних документах, що стосуються ОП 1) наявне дублювання в частині переліку причин перегляду ОП, що частково відрізняються одне від одного; 2) одночасна наявність заборони та можливості перегляду ОП (наводяться причини перегляду). В ОП з'явився графічний об'єкт «структурно-логічна схема», в якій ОК були згруповані за семестрами без відображення міждисциплінарних взаємозв'язків між ОК. ЕГ на фінальній зустрічі надала рекомендацію та продемонструвала типовий вигляд “структурно-логічної схеми”. За кілька днів після завершення акредитаційної експертизи за ініціативою гаранта ЕГ було надіслано “структурно-логічну схему”, яка включала міждисциплінарні зв'язки. ЕГ відзначає швидкий рівень реагування гаранта та групи забезпечення спеціальності на одержані рекомендації. Проте вона має бути переглянута з позиції відновлення логічності вивчення деяких ОК. Програмні РН не можуть забезпечуватися деякими ОК, особливо за дисциплінами гуманітарного спрямування: «Історія української культури», «Філософія», «Політологія». Значна кількість НПП є викладачами-практиками або практичними консультантами діючих підприємств та організацій у сфері міжнародних економічних відносин. Освітнє середовище та матеріальні ресурси за даною ОП є достатнім для реалізації цілей та програмних РН. Використані абривіатури: ПНУіВС - Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, ОП - освітня програма, МЕВ - міжнародні економічні відносини, НП - навчальний план, НПП - науково-педагогічний персонал, ЕГ - експертна група, ОК - освітня компонента, МЕВ - міжнародні економічні відносини, РП - результат навчання, ЗК - загальні компетентності, СК - спеціальні (фахові) компетентності.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Високий рівень залучення до складу НПП викладачів-практиків, які мають практичний досвід у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Між ЗВО та роботодавцями укладено ряд договорів про забезпечення співпраці та надання бази для проходження практик. Організація освітнього процесу в ДВНЗ ПНУіВС сприяє формуванню більшості soft skills у здобувачів вищої освіти, що формуються під час навчання та / або за рахунок участі у різноманітних конференціях, конкурсах, тренінгах тощо, а також залучення до органів студентського самоврядування. Форми навчання та викладання сприяють досягненню заявлених цілей ОП та програмних РН. Дотримання під час викладання та навчання принципу демократизму, свободи слова та академічної свободи. Наявна можливість поглибленого вивчення трьох мов із наступного переліку: англійська, німецька, польська, французька, іспанська, китайська, угорська. ЗВО практикує викладання фахових дисциплін англійською мовою: “Економічна теорія”, “Макроекономіка”, “Мікроекономіка”, “Основи підприємництва”, “Економіка підприємства”, “Система оподаткування та стимулювання економічного розвитку. Міжнародні зв'язки ДВНЗ ПНУіВС дозволяють НПП та здобувачам вищої освіти проходити навчання та стажування в інших країнах та брати участь у міжнародній мобільності. Наявна система заохочення розвитку НПП та здобувачів вищої освіти через систему преміювання, грамоти, відзнаки тощо. У ЗВО створений молодіжний центр коворкінгу “PARAGRAPH” та проєктно-грантовий центр “Агенти Змін”. У ДВНЗ ПНУіВС розроблене власна платформа дистанційного навчання, що постійно вдосконалюється. Інформація щодо змісту ОК надається здобувачам вчасно та повно. Наявні силабуси ОК, які розміщуються на сайті у вільному доступі та електронному кабінеті здобувача на дистанційній платформі. Достатній рівень матеріально-технічної бази, що забезпечує навчальний процес. У ЗВО достатньо організована система забезпечення інклюзивного навчання. У ЗВО створений окремий відділ з питань запобігання і виявлення корупції, завданням якого є попередження різних проявів корупції. Активна робота щодо психологічної підтримки здобувачів вищої освіти, а також здійснення заходів щодо попередження булінгу та насильства. У ЗВО впроваджена система забезпечення якості вищої освіти. Всі необхідні положення, правила, політики розміщені на офіційному веб-сайті ЗВО.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Відсутність пререквізитів та постреквізитів ОК у графічному об'єкті “структурно-логічна схема” ОП. Порушена логіка черговості вивчення ОК. Рекомендація: встановити міждисциплінарні зв'язки між ОК у структурно-логічній схемі ОП «МЕВ». Додати до РНП та силабусів структурну складову – пререквізит навчальних дисциплін (внести зміни до розділу 2 Положення «Про організацію освітнього процесу...» в частині структурних елементів ОП). В ОП здійснено неналежне співвідношення компетенцій та РН, що суперечить «матриці відповідності результатів навчання та компетентностей» Стандарту. Рекомендації: Усунути наступні невідповідності компетенцій та РН згідно

до Стандарту. Дублювання ОК «Економічна теорія» в циклі обов'язкових та вибіркових компонентів. Рекомендація: прибрати ОК «Економічна теорія» з циклу обов'язкових або вибіркових компонент. Низький рівень наукової активності здобувачів вищої освіти, зокрема участі у міжнародних грантах, програмах та проєктах. Рекомендація: Проводити консультаційну роботу серед здобувачів освіти щодо можливостей їх участі у міжнародних програмах, грантах та проєктах. Підвищити чисельність здобувачів освіти, які залучені до міжнародних програм та проєктів Добір ВК здійснюється на основі самостійного вивчення силабусів ВК. Рекомендація: проведення презентації ВК, щодо більш свідомого їх вибору здобувачами вищої освіти. Низький рівень залучення експертів галузі та представників роботодавців до проведення аудиторних занять. Рекомендація: Посилити залучення до аудиторних занять експертів галузі та представників роботодавців. Низький рівень залучення роботодавців та здобувачів вищої освіти до опитувань щодо якості ОП. Рекомендація: Активніше залучати здобувачів та представників роботодавців до проходження опитувань щодо якості ОП. Відсутність чіткого формулювання допустимого рівня запозичення у нормативних документах. Рекомендація: Чітко зазначити допустимий рівень запозичень в наукових роботах у положенні “Про запобігання академічного плагіату у ДВНЗ ПНУіВС”. Покращити інформування студентів щодо допустимого відсотку запозичення У вільному доступі розміщені лише силабуси нормативних навчальних дисциплін. Рекомендація: Розмістити на сайті силабуси ВК. У положеннях “Про ОП...” та “Про організацію освітнього процесу...” наведений різний перелік причин внесення змін до ОП. У положенні “Про організацію освітнього процесу...” одночасно забороняється та дозволяється перегляд ОП. Рекомендація: Взаємоузгодити частини положень “Про ОП...” та “Про організацію освітнього процесу...” щодо можливості внесення змін до ОП та їх причин. Фіксація дати проєкту ОП “МЕВ” проводиться ручним способом. Рекомендація: запровадження автоматичної фіксації на офіційному сайті ЗВО дати оприлюднення проєктів ОП “МЕВ” .

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі ОП “МЕВ” сформульовані чітко. В ОП 2020 р. зроблений акцент на “підготовку висококваліфікованих професіоналів у сфері міжнародних економічних відносин шляхом органічного поєднання освітньої, наукової та інноваційної діяльності”, що відповідає місії та стратегії ЗВО. Останні сформульовані в Стратегії розвитку ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника на 2020-2027 рр.” (<https://cutt.ly/MvkZ6Zl>), що була затверджена у 2019 р. Місія ЗВО є симбіозом трьох складових: освіти, науки та регіону. ЕГ констатує, що особливістю ОП “МЕВ” є вивчення кількох іноземних мов, перелік яких постійно розширюється (німецька, польська, французька, іспанська, китайська, угорська). Водночас усунуто зауваження щодо значного перекоосу між обов'язковими професійними та загальними дисциплінами (в частині мовної підготовки) шляхом перенесення їх до блоку ВК. Крім того, на ОП збільшується кількість дисциплін професійного спрямування, які викладаються англійською мовою. Зокрема, у вибіркового блоці ОП наявний широкий перелік ОК професійного спрямування, що викладаються англійською мовою, а саме “Економічна теорія”, “Макроекономіка”, “Мікроекономіка”, “Основи підприємництва”, “Економіка підприємства”, “Система оподаткування та стимулювання економічного розвитку”. НПП має відповідні сертифікати, що засвідчують відповідний рівень володіння мовою (на рівні не менше B2). Крім того, 5 членів кафедри МЕВ мають практичний досвід (за запитом ЕГ надані відповідні документи). А саме доцент кафедри Дідченко О.І. є одночасно директором ТОВ “ІК Візеріон”, доцент Когут-Ференс є співвласником ТзОВ «Калуш-Транс», доцент Васильченко Г.І. є головою правління ГО «Громадський центр «Ділові ініціативи». Покращення змістовної частини ОП “МЕВ” відбулось за рахунок перенесення таких ОК як “Міжнародна мікроекономіка”, “Міжнародна макроекономіка”, “Економічна теорія” до блоку обов'язкових дисциплін, що є підтвердженням врахування рекомендацій попередньої акредитаційної експертизи. Реалізація цілей ОП “МЕВ” в частині “...шляхом органічного поєднання освітньої, наукової та інноваційної діяльності задля належного засвоєння знань з теорії та практики розвитку світового господарства, форм міжнародних економічних відносин і механізмів їх реалізації, мотивації й поведінки суб'єктів міжнародних економічних відносин на мікро-, мезо-, макро- та мегарівнях, у процесі еволюції міжнародних відносин та міжнародного співробітництва”, що реалізується на основі співпраці з іноземними ЗВО (<https://cutt.ly/lvY51Zj>).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Під час проведення зустрічі з академічним персоналом з'ясовано, що НПП беруть активну участь у розробленні ОП шляхом внесення пропозицій щодо вивчення окремих ОК та змістовного їх наповнення із врахуванням власного професійного досвіду, що сприяє формуванню професійних компетентностей у здобувачів вищої освіти та корелює із цілями ОП та відповідними ПРН. Оновлення ОП проводиться щороку, а перегляд не рідше одного разу на три роки. Удосконалення ОП відбувається із врахуванням пропозицій НПП. Так, у ОП 2020 р. за пропозицією НПП було включено до обов'язкового блоку дисциплін професійного спрямування ОК “Методи і моделі соціально-економічних процесів”. Під час зустрічі із здобувачами вищої освіти встановлено, що діалог із ними щодо удосконалення ОП відбувається шляхом комунікації через куратора, керівника наукового гуртка, а також проведення опитування за допомогою анкетування (результати одного з таких опитувань були надані на запит ЕГ). За пропозиціями зазначеної групи стейкхолдерів до вибіркового блоку в ОП було включено ОК “Третя іноземна мова” та ОК “Математика для економістів”, а також проводиться вивчення окремих тем (заплановано проведення лекції на тему “Інфляційне таргетування в економіці”, “Базові елементи ринкової економіки та їх функціонування в умовах розвитку зовнішньоекономічних зв'язків”, “Трудоресурсне забезпечення світової економіки: системно-концептуальні засади”, “Управління кар'єрою як моду професійного самовизначення” тощо). Під час зустрічі із роботодавцями з'ясовано, що вони мають укладені угоди про співпрацю (<https://cutt.ly/Kvxk4H3>) та залучаються до удосконалення ОП шляхом внесення пропозицій щодо вивчення окремих ОК, змістовного наповнення ОК та набуття необхідних професійних компетентностей здобувачами вищої освіти. У відповідь на потреби роботодавців у ОП 2020 було включено до обов'язкових компонент ОП ОК “Міжнародний економічний аналіз”, “Ділові комунікації”, “Правове регулювання МЕВ”, а у вибірковий блок - “Основи комунікації іноземною мовою”, “Бізнес-курс з іноземної мови” тощо та надано можливість вивчення економічних дисциплін англійською мовою, що сприятиме одночасному формуванню професійних та комунікативних компетенцій. Проте у представлених ЕГ результатах опитування щодо якості ОП взяло участь лише 9 роботодавців (<https://bit.ly/3aEbjJB>). Під час фокус-групи із роботодавцями з'ясовано, що вони не поінформовані про можливість проходження опитування. Крім того ЕГ під час зустрічі із роботодавцями, ЕГ встановила, що вони різні сфери економічної діяльності (банки, логістика, торгівля тощо) і їх рецензії включають різновекторні рекомендації та побажання щодо покращення ОП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, відповідають цілям ОП, які визначені як “...здатність до генерування й обґрунтування інноваційних, перспективних ідей з вирішення комплексних проблем та сприятимуть розвитку і зміцненню міжнародного економічного співробітництва регіону та України в цілому”. На основі аналізу звіту про самооцінювання та інформації отриманої під час фокус-груп із керівництвом ЗВО та гарантом, ЕГ констатує затребуваність фахівців у сфері міжнародних економічних відносин в західному регіоні України, оскільки ПНУІВС єдиний ЗВО Івано-Франківської області, що здійснює підготовку здобувачів вищої освіти за ОП “МЕВ”. Затребуваність фахівців у сфері міжнародних економічних відносин посилюється в контексті співробітництва України та ЄС в контексті діяльності Карпатського єврорегіону (до складу якого входять Івано-Франківська, Львівська, Чернівецька та Закарпатські області). ПРН ОП “МЕВ” визначені згідно стандарту вищої освіти за спеціальністю 292 “Міжнародні економічні відносини” на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти. ЕГ звертає увагу на те, що проектною групою ОП “МЕВ” не було додано власного ПРН та відповідної спеціальної компетенції, що відображає особливості Івано-Франківського регіону в контексті поглиблення співробітництва з ЄС на чому наголошувала гарант та керівництво ЗВО під час фокус-груп. При формуванні ОП було враховано досвід ряду вітчизняних ЗВО, зокрема КНЕУ ім.В. Гетьмана (<https://cutt.ly/CvY6hHg>), МДУ (http://mdu.in.ua/Ucheb/OPP/bak/mizhnarodnij_biznes.pdf) та зарубіжних університетів в Лодзі (<https://iso.uni.lodz.pl>) та Братиславі (<https://uniba.sk/en/about/faculties-and-units/>), що забезпечило її удосконалення в напрямі посилення теоретичного базису вивчення міжнародних економічних відносин. На основі його вивчення в ОП 2020 р. було переведено ОК “Міжнародний бізнес”, “Міжнародна інформація” із вибіркового блоку в обов'язковий, введено ОК14 “Економічна дипломатія”, ОК11 “Міжнародна макроекономіка” та ВК 44 “Міжнародні організації”, що забезпечує досягнення відповідних ПРН.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

На момент подання акредитаційної справи було прийнято Стандарт вищої освіти за спеціальністю 292 “Міжнародні економічні відносини” для першого (бакалаврського) рівня освіти, затверджений Наказом Міністерства освіти і науки України від 04.03.2020 р. №357 (<https://cutt.ly/ovldjew>). Його положення були імплементовані до ОП 2020 р. та враховані під час перегляду ОП 2017-2019 рр. Сформовані ПРН у ОП повністю відповідають зазначеному стандарту. Зокрема, одним із результатів навчання, вказаних у стандарті вищої освіти є ПРН.5 “володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них”. Згідно Стандарту ПРН 5 може досягатися через такі компетенції ЗК 9 “Уміння бути критичним та самокритичним”, ЗК 10 “Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня...”, СК 8 “...взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин

різного рівня та налагоджувати комунікації між ними”, СК 9 “Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства...”, СК 16 “Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань...”, які формуються шляхом вивчення ОК “Ділові комунікації”, “Філософія”, “Економічна дипломатія”, “Міжнародна інформація” та інших.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Високий рівень залучення викладачів-практиків, які одночасно працюють у бізнес-структурах, громадських організаціях тощо. Впровадження передового досвіду провідних українських та зарубіжних ЗВО щодо змістовного наповнення ОП. Запровадження можливості вивчення дисциплін професійного спрямування англійською мовою. Наявність укладених договорів із потенційними роботодавцями.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Низький рівень інформування роботодавців щодо проходження опитування за допомогою анкетування. Колективне узгодження пропозицій роботодавців, які представляють різні сфери економічної діяльності (банки, логістика, торгівля тощо). Рекомендація: Посилити комунікацію з роботодавцями щодо змісту ОК та їх наявності, що відповідатимуть запитам роботодавців щодо компетенцій майбутніх робітників в рамках предметної області ОП “МЕВ”.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Цілі ОП сформульовані чітко та по своєму змісту відповідають місії та стратегії ЗВО. Враховуються позиції та потреби стейкхолдерів щодо удосконалення ОП. Проте відсутній чіткий механізм взаємодії з роботодавцями шляхом проведення опитування. Цілі ОП та ПРН визначаються з урахуванням досвіду вітчизняних та іноземних ЗВО щодо формування ОП, а також враховують сучасні тенденції розвитку спеціальності та ринку праці. Проте регіональний аспект в контексті Івано-Франківського регіону не прослідковується. Формулювання ПРН проведено у відповідності до затвердженого стандарту вищої освіти та забезпечується набуттям відповідних компетентностей.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

На основі проведеного аналізу ОП “Міжнародні економічні відносини” ЕГ відзначає, що її обсяг в цілому та по її окремих освітнім компонентам (ОК) у кредитах ECTS відповідає вимогам ст.5 п. 4 закону України «Про вищу освіту» (<https://cutt.ly/2hlzkQt>). Кількість кредитів ECTS за період здобуття освіти на першому (бакалаврському) рівні за повною програмою становить 240 кредитів ECTS. Мінімальний обсяг практичної підготовки зазначений в стандарті (6 кредитів) також відповідає дійсності. На практичній підготовку здобувачів вищої освіти на ОП “МЕВ” виділено 12 кредитів (навчальна практика - 3 кредити, виробнича практика за фахом - 9 кредитів). На дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти в ОП “Міжнародні економічні відносини” відводиться 60 кредитів ECTS. Загальні та спеціальні (фахові) компетентності, що визначені в Стандарті вищої освіти за спеціальністю 292 “Міжнародні економічні відносини” на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти в ОП «Міжнародні економічні відносини» 2017-2020 рр. забезпечуються на 100%. Жодна унікальна компетенція та програмний результат ЗВО не були додані.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов’язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

На основі аналізу оновлених ОП 2017-2019 рр. та затвердженої ОП 2020 р., що було зумовлено прийняттям Стандарту та врахуванням рекомендацій попередньої акредитаційної експертизи, ЕГ констатує появу в усіх ОП графічного об'єкту під назвою "структурно-логічна схема ОП" в якому обов'язкові та вибіркові ОК згруповані за семестрами. У структурно-логічній схемі ОП «МЕВ» не виявлені пререквізити та постреквізити обов'язкових ОК. Встановити міждисциплінарний зв'язок ОК також не вдалося на основі силабусів (не обов'язкова складова як силабусів, так і РНП, що регламентовано в розділі 2 Положення "Про організацію освітнього процесу..." (<https://cutt.ly/Bvajcvq>). ЕГ звертає увагу на низьку якість написів назв ОК в графічному об'єкті "структурно-логічна схема ОП". На фінальній зустрічі ЕГ на прикладі однієї з ОП ДВНЗ ПНУіВС продемонструвала як має виглядати "структурно-логічна схема", після чого за власною ініціативою гаранта дана схема була створена на надіслана на електронну пошту голови ЕГ 16.04.2021. На основі аналізу даної схеми ЕГ відмічає швидкість реагування на її рекомендації, проте звертає увагу на необхідність переосмислення черговості викладання окремих ОК, а також існування змістовних повторів у деяких темах (за ОП 2020): ·переквізитом ОК "Міжнародна економічна діяльність України" (2 сем.) мають бути ОК "Міжнародна макроекономіка" (2 сем.) та "Міжнародна мікроекономіка" (3 сем.); ·переквізитом ОК "Міжнародна макроекономіка" (2 сем.) та "Міжнародна мікроекономіка" (3 сем.) має бути ВК "Макроекономіка" (4 сем.) та ВК "Мікроекономіка" (5 сем.); ·переквізитом ОК "Міжнародний бізнес" (2 сем.) має бути "Міжнародна макроекономіка" (2 сем.) та "Міжнародна мікроекономіка" (3 сем.); ·існують дублювання змістовних частин ОК "Міжнародна макроекономіка" та "Міжнародна мікроекономіка"; "Міжнародна мікроекономіка" та "Правове регулювання МЕВ"; "Міжнародна макроекономіка", "Міжнародні фінанси" та "МЕВ"; "Міжнародні фінанси" та "МЕВ"; "Міжнародна макроекономіка" та "Міжнародні фінанси"; "Міжнародна мікроекономіка", "МЕВ" та "Економічна інтеграція та глобальні проблеми сучасності". ЕГ відзначає, що оновлення ОП та внесення змін, щодо положення окремих ОК у частини нормативних та вибіркових дисциплін відповідно до врахування рекомендацій попередньої акредитаційної експертизи були здійснені (скорочення обсягу мовної підготовки та збільшення професійної складової), проте не були відображені в НП. Під час фокус-групи з гарантом встановлено, що зміни були внесені тільки до робочих навчальних планів, що суперечить п.2.5.5 положення "Про освітні програми..." (<https://cutt.ly/ОсKvdVk>). В ОП 2017-2020 було приведено у відповідність ОК та РН згідно "Матриці відповідності РН та компетентностей", що визначені Стандартом. ЕГ звертає увагу на невідповідність окремих компетенцій та РН, які закріплені в ОП за деякими ОК.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Задекларована предметна область ОП "МЕВ" 2017-2020 рр. на 100% відповідає предметній області, що окреслена в Стандарті вищої освіти за спеціальністю 292 "МЕВ", а змістовна частина ОП лише частково. Серед набору ОК не зрозуміла чітка орієнтація ОП на певну спеціалізацію, зокрема форму або сукупність форм МЕВ. Натомість перелік запропонованих ОК формує розпливчате уявлення щодо її предметної області та унікальності ОП. ЕГ звертає увагу, що під час фокус-групи гарант не змогла чітко пояснити доцільність таких ОК як «Історія української культури», «Філософія», «Політологія». На основі аналізу ОП, ЕГ встановила повну або часткову неможливість забезпечення даними ОК деяких програмних РН: ОК 2 «Історія української культури» - РН 4 «Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві...»; РН 9 «...сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу...»; РН 16 «Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства...»; РН 24 «Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків»; ОК 5 «Філософія» - РН 12 «Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування»; РН 18 «Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків»; РН 24 «Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків»; ОК 7 «Політологія» - РН 22 «Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України».

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

На підставі узагальнення інформації, отриманої на основі аналізу ОП «МЕВ» та НП, ЕГ може підтвердити забезпечення реалізації індивідуальної траєкторії здобувачами, що відповідає допустимому обсягу (не більше 25%). Індивідуальний вибір ВК у ЗВО, регулюється наступними нормативними документами: положенням «Про організацію освітнього процесу...» (<https://cutt.ly/Bvajcvq>), де закріплено право здобувача вибирати навчальні дисципліни і в т.ч. з переліку ВК інших ОП; положенням «Про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін» (<https://cutt.ly/KvhQENn>), де визначено право та механізм добору ВК; положенням «Про академічну мобільність...», що регламентує можливість вибору дисциплін у іншому ЗВО, де здобувач перебуває на навчанні за академічною мобільністю (<https://cutt.ly/PvvhNCv>); положенням «Про порядок зарахування результатів неформальної освіти», де зазначено, що «кредити, присвоєні учасникам в межах однієї ОП певного закладу освіти, можуть бути переведені для накопичення в іншій програмі, запропонованій тим самим або

іншим ЗВО» (<https://cutt.ly/wvhvPv2>). Можливість вибору ВК з інших ОП не передбачена. Проте, під час фокус-групи гарант зазначила про те, що ведеться робота над доббором ВК з інших програм, які можуть розширити перелік ВК на ОП «МЕВ». Добір ВК здійснюється на основі самостійного вивчення силабусів ВК. В ОП 2017-2019 рр. вибір ВК здійснювався між близькими за змістом ОК, на що була акцентована увага попередньої ЕГ. Проектна група ОП частково врахувала рекомендації попередньої ЕГ. Зокрема, ВК «Міжнародна інформація» та «Інформаційні системи і технології в сфері МЕВ» як близькі за змістом були перенесені до блоку обов'язкових, проте змістовно вони є різними, що встановлено ЕГ на основі аналізу силабусів даних ОК. Проте, в ОП 2020 з'явилося 100% дублювання ОК «Економічна теорія», яка є одночасно нормативною (ОК12, вивчається укр.мов.) та вибірковою (ВК4, вивчається англ.мов.). ЕГ звертає увагу, що в ОП 2020 було здійснено розбивку ВК на два блоки: професійної та загальної підготовки (12 та 3 підгруп відповідно). Дисципліни професійної підготовки обираються серед 6 ВК, а загальної (сюди були перенесені іноземні мови) - 8. Механізм добору ВК визначений в положенні «Про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін», відповідно до якого «...порядок, терміни та особливості запису та формування груп для вивчення навчальних дисциплін вільного вибору» визначається в жовтні-листопаді, а «...перелік дисциплін і блоків вибору, які пропонуються», формується в березні-квітні. У травні відбувається «опрацювання заяв студентів навчальними структурними підрозділами, перевірка контингенту студентів і попереднє формування груп». Проте, на момент здійснення акредитаційної експертизи у квітні 2021 р. на сайті кафедри у розділі «Вибір навчальних дисциплін» (<https://cutt.ly/Qvcd9oc>) не зазначений перелік вибіркового дисциплін, а лише наводяться положення, що регулюють даний процес.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична діяльність регулюється положенням «Про організацію освітнього процесу...» (<https://cutt.ly/Bvajcvqj>). Вона є обов'язковою, що відображено в ОП «МЕВ» та НП. В ОП 2017-2020 досягаються 3-4 компетентностей: 1 ЗК та 2-3 СК. Враховуючи рекомендації попередньої акредитаційної експертизи назви практик були змінені. На ОП «МЕВ» практична підготовка здійснюється в рамках «навчальної практики» та «виробничої практики за фахом» на 3 та 4 курсах (6 та 8 семестр відповідно). Тривалість практичної підготовки становить 360 годин або 12 кредитів ECTS. На основі аналізу Програм навчальної та виробничої практик за фахом, ЕГ констатує невідповідність навичок сформульованих в цілях практик, які здобувачі вищої освіти отримують на 3 і 4 курсах. Зокрема, метою навчальної практики є «... відпрацювання умінь і навичок з спеціальності для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних умовах», а виробничої практики за фахом – «ознайомлюються з механізмами вирішення економічних, виробничих та управлінських проблем та завдань на прикладі конкретного підприємства, установи, організації». Тобто, на 4 курсі відбувається лише ознайомлення з міжнародною діяльністю підприємства, а на 3 курсі – отримуються навички щодо прийняття управлінських рішень. Під час фокус-групи з гарантом та здобувачами вищої освіти, ЕГ встановила, що перелік баз практики пропонується випусковою кафедрою та обирається здобувачами вищої освіти відповідно до власних уподобань або самостійно пропонується за умови погодження їх з випусковою кафедрою. ЗВО для забезпечення здобувачів вищої освіти базами практиками, уклав ряд угод про співпрацю з роботодавцями (ТзОВ «Калуш-Транс», ТзОВ «Коляр», Приватно-орендна агрофірма «Нове життя», АТ «Кредобанк», АТ «Credit Agricole», АТ «Сбербанк», Управління міжнародного співробітництва, євроінтеграції, туризму та інвестицій Івано-франківської облдержадміністрації, ТОВ «Айс Запоріжжя», ТОВ «ІК «Візеріон», ТОВ «Торгівельний дім «Згода», ТОВ «Весмак», ТОВ «Фірма «Надія», ТОВ «Будівельна компанія «Княжий Галич», ТОВ «Бетта-сервіс», ГО «Громадський центр «Ділові ініціативи») (<https://cutt.ly/3vkYCSec>). Під час фокус-групи із здобувачами було встановлення високий рівень задоволеності здобувачів здобути компетенціями під час практичної підготовки.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Представники різних фокус-груп (гарант, НПП, здобувачі вищої освіти) вказували, що ЗВО створює усі можливості для розвитку soft skills (навички комунікації, лідерство, вміння працювати в команді, здатність логічно і системно мислити тощо). Soft skills формуються під час семінарських та практичних занять як основних, так і вибіркового компонент. Зокрема, до дисциплін в яких формуються soft skills слід віднести ОК1 «Ділові комунікації», ОК3 «Психологія кар'єри», ВК26 «Риторика та ораторське мистецтво», ВК38 «Методики переконання» тощо. Слід також окремо відзначити широкий комплекс мовних дисциплін, а саме: ОК4 «Українська мова (за професійним спрямуванням)», ОК31 «Теорія і практика перекладу», ОК32 «Друга іноземна мова», ОК 33 «Іноземна мова (спеціальності)», ВК1 «Базовий курс з іноземної мови», ВК2 «Основи комунікації іноземною мовою», ВК3 «Бізнес курс з іноземної мови», ВК50 «Базовий курс з третьою іноземною мовою», ВК62 «Основи комунікації третьою іноземною мовою». Крім того, soft skills досягаються завдяки участі в різноманітних заходах, які пов'язані з творчою, науковою, соціальною та волонтерською діяльністю (<https://cutt.ly/1vcAXfx>). ЗВО створює умови для участі здобувачів в органах студентського самоврядування (студентський сенат, студентські ради гуртожитків) (<https://senat.pnu.edu.ua>), студентському науковому гуртку (<https://cutt.ly/wvcDFfe>) та Дискусійному клубі «Ми. Світ. Економіка» (є сторінка на сайті кафедри (<https://cutt.ly/qvcDEzl>), проте не висвітлено жодної інформації).

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ на основі проведення фокус-груп та аналізу навчальних планів, може констатувати, що обсяг ОП та окремих ОК (у кредитах ЄКТС) реально відповідає навантаженню здобувачів. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Співвідношення кількості аудиторних годин і годин самостійної роботи регламентується в розділі 2 положення «Про організацію освітнього процесу...» (<https://cutt.ly/Bvajcvq>). Відповідно до якого обсяг самостійної роботи здобувачів вищої освіти, що навчаються на денній формі навчання становить від 1/3 до 2/3 загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення дисципліни. Кількість аудиторних навчальних годин для здобувачів вищої освіти денної форми навчання складає: 1/3 від загальної кількості годин (10 годин у 1 кредиті ЄКТС) з нормативних дисциплін циклу загальної підготовки гуманітарного та соціально-економічного спрямування; від 1/3 до 2/3 від загальної кількості годин (від 10 до 20 годин у 1 кредиті ЄКТС) з дисциплін циклу професійної підготовки, з нормативних дисциплін професійної та практичної підготовки. Кількість екзаменів у семестрі не перевищує 4. Проте, кількість екзаменів та заліків (враховуючи практики і курсові роботи) за семестр не перевищує 8. Контроль за виконанням навчального плану здійснює навчально-методичний відділ.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна освіта за ОП “МЕВ” не здійснюється. В цілому в ЗВО є можливість для здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою навчання, що регулюється положенням “Про дуальну форму здобуття вищої освіти у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника” (<https://cutt.ly/gvcForp>).

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Обсяг ОП “МЕВ” та окремих ОК у кредитах ЄКТС відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти. ОП “МЕВ” та НП передбачають здійснення практичної підготовки, що дозволяє здобути 3-4 фахових та 1 загальну компетентність, необхідну для подальшої професійної діяльності. Обсяг практичної підготовки складає 12 кредитів ЄКТС або 360 годин. У ДВНЗ ПНУіВС проводиться активна співпраця з роботодавцями Івано-Франківщини, що займаються міжнародною бізнес діяльністю.. Організація освітнього процесу в ДВНЗ ПНУіВС сприяє формуванню більшості soft skills у здобувачів вищої освіти як під час навчання (креативне мислення, навички комунікації, лідерство, вміння працювати в команді тощо), так і за рахунок залучення до роботи органів студентського самоврядування, науковому гуртку, дискусійному клубі тощо.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

1. Відсутність пререквізитів та постреквізитів ОК у графічному об'єкті “структурно-логічній схемі ОП” “МЕВ”. Рекомендація: встановити міждисциплінарні зв'язки між ОК у структурно-логічній схемі ОП «МЕВ». Внести зміни до розділу 2 Положення «Про організацію освітнього процесу...» в частині структурних елементів силабусу та РНП, додавши одну складову – пререквізити. 2. В графічному об'єкті «структурно-логічна схема» та НП ОП «МЕВ» присутнє порушення логіки черговості вивчення і викладання деяких нормативних та вибіркового ОК, а саме: «Міжнародна економічна діяльність України», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Міжнародна макроекономіка», «Міжнародна мікроекономіка», «Міжнародний бізнес». Наявні змістовні повтори у деяких темах таких ОК: «Міжнародна макроекономіка», «Міжнародна мікроекономіка», «Правове регулювання МЕВ», «Міжнародні фінанси», «Міжнародні економічні відносини», «Економічна інтеграція та глобальні проблеми сучасності». Рекомендації: переглянути змістовне наповнення нормативних та вибіркового дисциплін і відповідно відновити логіку черговості викладання та вивчення ОК. Додати до РНП та силабусів структурну складову – пререквізит навчальних дисциплін. 3. В ОП здійснено неналежне співвідношення компетенцій та РН, що суперечить «матриці відповідності результатів навчання та компетентностей» Стандарту вищої освіти за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти. Рекомендації: Усунути наступні невідповідності компетенцій та РН згідно до Стандарту в ОП 2017-2020: ОП 2020: ОК 6 – РН 19; ОК 10, 11, 16 – РН 22; ОК 29 – РН 23; ОК 31, 32, 33 – РН 19; ОК 37 – РН 14; ОК 38 – РН 12, 17; ОК 39 – РН 12, 17, 20; ОП 2019: ОК 17 – РН 23; ОК 19 – РН 24; ОК 29 – РН 7, 11, 14, 15, 18; ОК 30 – РН 19; ОК 31 – РН 12, 17; ОК 35 – РН 12, 17, 20; ОП 2018: ОК 10 та ОК 11 мають також забезпечуватись РН 17, 20; ОК 17 – РН 23; ОК 19 – РН 24; ОК 31 – РН 17; ОК 35 – РН 12, 17, 20. ОП 2017 – ОК 6 – РН 15; ОК 17 – РН 22; ОК 23 – РН 24; ОК 27 – РН 16; ОК 30 – РН 11, 14, 15, 18; ОК 31 – РН 19; ОК 32 – РН 12, 17; ОК 33 – РН 12, 17, 20. 4. В ОП наявна певна невідповідність ОК РН, особливо за

дисциплінами гуманітарного спрямування: «Історія української культури», «Філософія», «Політологія». Рекомендації: переглянути освітні компоненти, які формують програмні результати навчання. 5. Дублювання ОК «Економічна теорія» в циклі обов'язкових та вибіркових компонентів. Рекомендація: прибрати ОК з циклу обов'язкових або вибіркових компонент. 6. Добір ВК здійснюється на основі самостійного вивчення силабусів ВК. Рекомендація: проведення презентації ВК, щодо більш свідомого їх вибору здобувачами вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Змістовна частина ОП лише частково відповідає Стандарту. В ОП «МЕВ» присутній графічний об'єкт «структурно-логічна схема», проте на ньому не відображені зв'язки між ОК. ЕГ звернула увагу гаранта та керівництва ЗВО на відсутність міждисциплінарних зв'язків між ОК на структурно-логічній схемі під час фінальної зустрічі. Після завершення акредитаційної експертизи дана схема була додатково надана. Включення пререквізитів та постреквізитів до структурно-логічної схеми має відповідно до діючого в ЗВО механізму оновлення ОП бути додано до ОП. В змістовній частині ОП присутнє порушення черговості вивчення деяких ОК, дублювання в змісті ОК, неможливість забезпечення деяких програмних РН окремими ОК, а також повтором дисциплін. Зокрема, швидке коригування ОП відповідно до рекомендацій попередньої акредитаційної експертизи (березень 2020), прийняття Стандарту вищої освіти за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти (березень 2020) та затвердження ОП «МЕВ» 2020 (квітень 2020) привели до появи в НП однойменної обов'язкової та нормативної дисципліни «Економічна теорія», які відрізняються мовами викладання. Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, можна зробити висновок щодо часткової відповідності ОП Критерію 2 (з недоліками, що можуть бути усунуті протягом року).

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до ДВНЗ ПНУіВС (<https://cutt.ly/lvveBzv>) є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО у вкладці «Абітурієнту». Вступ на перший курс на навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі повної загальної середньої освіти проводиться на основі врахування результатів зовнішнього незалежного оцінювання. Вступ на навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста проводиться у формі зовнішнього незалежного оцінювання та фахового випробування. Форма проведення вступних фахових випробувань додатково регулюється положенням «Про організацію вступних випробувань у ДВНЗ ПНУіВС» (<https://cutt.ly/Hvve9Ka>). Програма вступних випробувань для освітнього рівня бакалавра на базі молодшого спеціаліста за ОП «МЕВ» є розміщена на сайті ЗВО (<https://cutt.ly/hvve7WB>). Фахове вступне випробування є письмовим, проводиться із використанням комп'ютерної техніки за тестовими технологіями, що створює однакові умови для всіх вступників.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Вступ на ОП «МЕВ» на перший (бакалаврський) рівень вищої освіти на основі повної середньої вищої освіти відбувається на основі сертифікатів ЗНО із урахуванням вагових коефіцієнтів: 1) українська мова (0,3); 2) математика (0,4); 3) історія України або іноземна мова, або біологія, або географія, або фізика, або хімія (0,3) на бюджетну та контрактну форми навчання. Вагова шкала коефіцієнтів для сертифікатів ЗНО враховує особливості ОП «МЕВ», що було підтверджено під час фокус-груп з гарантом та НПП. Згідно додатку 2 Правил прийому зарахування на навчання за рівнем освіти бакалавра на ОП «МЕВ» на перший курс зі скороченим терміном навчання або другий (третій) курс з нормативним терміном навчання на вакантні місця проводиться на основі врахування результатів зовнішнього незалежного оцінювання та здачі фахового іспиту (міжнародна економіка).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності визначені Положенням “Про порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін в ПНУіВС” (<https://cutt.ly/rbd4DyS>) та Положенням “Про академічну мобільність учасників освітнього процесу ПНУіВС” (<https://cutt.ly/pbd4K9z>) є чіткими та зрозумілими. Зазначені положення розміщені на офіційному сайті ЗВО, що забезпечує їх доступність для всіх учасників освітнього процесу. Під час проведення фокус-груп виявлено, що розроблена процедура реалізується на практиці. Зокрема, Колотило А. долучилась до програми академічної мобільності в University of Lodz (Польща), Шкварилук А.В. у Comenius University in Bratislava в рамках програми Erasmus+ K1 (<https://cutt.ly/EvvuNDn>).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті є чіткими та зрозумілими, що визначені в положенні “Про порядок зарахування результатів неформальної освіти” (<https://bit.ly/zeheF6o>). Фактів зарахування результатів отриманих у неформальній освіті не було. Під час проведення фокус-груп зі здобувачами вищої освіти встановлено, що здобувачі вищої освіти отримали сертифікати про проходження мовних курсів, результати яких зараховувалися викладачем за відповідною дисципліною.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

У ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника” розроблені чіткі та зрозумілі правила прийому на навчання; визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності; визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що визначені відповідними положеннями. Зазначені правила, положення є розміщені на офіційному сайті ЗВО, що забезпечує їх доступність для всіх учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Низький рівень міжнародної активності здобувачів вищої освіти на ОП “МЕВ”. Рекомендація: Посилити інформування та залучення здобувачів вищої освіти до програм академічної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОП відповідає критерію 3. Недоліки не є суттєвими та їх можливо виправити згідно із рекомендаціями.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання та викладання сприяють досягненню заявлених цілей ОП і та програмних РН. Зокрема, НПП використовує такі форми та методи навчання: лекції–дискусії, «кооперативного навчання», застосування пояснювально-ілюстративних тощо, які відповідають принципу академічної свободи. Організація освітнього процесу відбувається згідно положення «Про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу» (<https://cutt.ly/XvvaRUD>). Форми та методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. В ОП “МЕВ” реалізується принцип демократизму та академічної свободи: студенти мають право вільно обирати теми доповідей, рефератів, курсових (<https://cutt.ly/SvvaPsS>); здобувачі можуть вільно висловлювати свою точку зору і реалізовувати принцип свободи

слова та творчості, що було підтверджено при зустрічі з фокус-групою зі здобувачами вищої освіти. Деякі здобувачі випускного курсу зазначили, що запропонували свою тему для кваліфікаційних (бакалаврських) робіт, над якими вони зараз працюють (<https://cutt.ly/mvvaGiU>).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних РН, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. Як правило, інформація надається на початку вивчення окремих ОК. Наявні силабуси у відкритому доступі (<https://cutt.ly/lvva3EC>). Змістовне наповнення ОК за ОП також доступне здобувачам у власному кабінеті дистанційного навчання (<https://cutt.ly/KvvswnHh>). Розклад занять доступний в електронній формі (<https://cutt.ly/uvvsijn>).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти під керівництвом гаранта та НПП кафедри міжнародних економічних відносин проводять дослідження в рамках наукового гуртка та дискусійного клубу "Ми. Світ. Економіка". За результатами наукової роботи здобувачів даної ОП готують тези, які потім презентують на науково-практичних конференціях (<https://cutt.ly/WvvsOEQ>), що сприяє поєднанню навчання і досліджень під час реалізації ОП. Також здобувачі приймають участь у конкурсах наукових робіт зі спеціальності 292 «МЕВ». Зокрема, в 2020 році учасницею II туру Всеукраїнського конкурсу наукових робіт була лише студентка Колотило А.Д., а в 2021 році в цьому заході приймали участь уже троє студентів: Колотило А.Д., Лапковський О.Е., Духніч М.П. Відповідно до власних наукових інтересів НПП здійснює освітню діяльність на ОП "МЕВ", що засвідчується наявністю опублікованих наукових праць (статті, підручники, монографії тощо) за ОК, які вони викладають. Протягом останніх п'яти років НПП ОП "МЕВ" брали участь у міжнародних наукових конференціях за кордоном, публікували наукові статті у зарубіжних виданнях. На кафедрі проводиться науково дослідницька робота за темою «Трансформація світової економічної системи в умовах глобалізації». Державний реєстраційний номер 0118U003971(01/01/2018-31/12/2023 (<https://cutt.ly/fvvsGXW>).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

НПП регулярно оновлюють зміст ОК. Під час фокус-групи було підтверджено регулярне оновлення силабусів. Періодичне оновлення змісту навчальних дисциплін регламентується 4 пунктом положення "Про ОП..." (<https://cutt.ly/5vvjng8>). Група забезпечення спеціальності ОП та НПП здійснюють постійний моніторинг сучасних наукових публікацій, що доступні через віддалений доступ до міжнародних наукометричних баз даних (Scopus, Web of Science, The European Reference Index for the Humanities and the Social Science) для врахування сучасних тенденцій у сфері міжнародних економічних відносин з метою оновлення змісту ОК та ОП.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Під час фокус-груп із здобувачами вищої освіти та НПП було виявлено окремі факти участі у міжнародній мобільності, зокрема 2 здобувачів вищої освіти мали академічну мобільність та 5 НПП проходили міжнародне стажування. Під час зустрічі ЕГ зі студентами була присутня здобувачка вищої освіти ОП "МЕВ" Колотило А.Д., яка приймала участь у мобільності на семестровий обмін студентами «Mobility direct» в м.Лодзь (Республіка Польща). Також здобувач Шкварилук А.В. протягом одного семестру навчався у Comenius University in Bratislava в рамках програми Erasmus+ K1 (<https://cutt.ly/evvck3p>). В 2020 році 5 НПП кафедри (Михайлишин Л.І., Сталінська О.В., Родіна О.Г., Дідченко О.І., Когут-Ференс О.І.) пройшли міжнародне науково-педагогічне стажування, проф. кафедри Зварич О.І. приймала участь в проєкті: "Поліпшення середовища для малого та середнього бізнесу в Україні" (<https://cutt.ly/rvvcmfE>). У ЗВО заключені міжнародні договори про співпрацю (<https://cutt.ly/pvvcI6q>). В ході зустрічі зі студентами було підтверджено, що доступ до інформації про існуючі можливості міжнародної мобільності є відкритим та рівним, процедури відбору кандидатів на стипендіальні програми мобільності є зрозумілими та прозорими. Інтернаціоналізація закладу регламентується положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу ДВНЗ ПНУіВС (<https://cutt.ly/cbrT41c>) та Стратегією інтернаціоналізації університету (<https://cutt.ly/QvvcDCd>). В даних нормативних документах визначена процедура та механізми реалізації академічної мобільності серед здобувачів та НПП. Під час фокус-групи із здобувачами вищої освіти та НПП було підтверджено дотримання даного механізму. Жодних труднощів та перепон учасники академічної мобільності не визначили. ЕГ відзначає, низький рівень наукової активності здобувачів вищої освіти, зокрема участі у міжнародних грантах, програмах та проєктах.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Форми навчання та викладання сприяють досягненню заявлених ОП цілей та програмних результатів. Дотримання під час викладання та навчання принципу демократизму, свободи слова та академічної свободи. Зокрема, НПП мають можливість вільно обирати методи викладання та формування змісту ОК, що відбувається на основі імплементації сучасних наукових доробок у сфері міжнародних економічних відносин. Здобувачі вищої освіти мають можливість вільно обирати та пропонувати власні теми доповідей та кваліфікаційних робіт. Доступність для всіх учасників освітнього процесу зрозумілої інформація щодо порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (система дистанційного навчання та електронний розклад). Присутні силабуси для освітніх компонентів, які регулярно оновлюються. Міжнародні зв'язки ДВНЗ ПНУіВС дозволяють НПП проходити навчання та стажування в інших країнах. Для здобувачів створена потенційна можливість участі у міжнародній мобільності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Низький рівень наукової активності здобувачів вищої освіти, зокрема участі у міжнародних грантах, програмах та проєктах. Рекомендація: Проводити консультативну роботу серед здобувачів освіти щодо можливостей їх участі у міжнародних програмах, грантах та проєктах. Підвищити чисельність здобувачів освіти, які залучені до міжнародних програм та проєктів разом з НПП.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у ОП цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи, ЗВО забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми, тому ОП відповідає критерію 4, недоліки не є суттєвими та можливими для виправлення згідно з рекомендаціями.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Порядок проведення підсумкових контрольних заходів, оцінювання результатів навчання студентів, порядок ліквідації академічних заборгованостей, зазначені в положеннях, а саме: “Про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ПНУіВС” (<https://cutt.ly/yvrb5Vt>), “Про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу” (<https://cutt.ly/NvvrMv>). У даних нормативних документах визначена загальноуніверситетська шкала оцінювання. Відповідно до п. 3 положення “Про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ПНУіВС” та п. 8 положення “Про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу” визначено, що підсумковий контроль у формі екзамену оцінюється у балах (максимальна кількість - 50), що сумуються з оцінкою за поточну роботу (максимальна кількість - 50). Досягнення програмних РН формується через застосування різних видів завдань, які виносяться на підсумковий контроль. “На екзамен виносяться питання програми навчальної дисципліни, типові і комплексні задачі, завдання, що потребують творчої відповіді, та вміння синтезувати отримані знання та застосовувати їх для вирішення практичних завдань ” (п.3 положення “Про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ПНУіВС”). Крім того, визначено можливість вибору форми підсумкового контролю (екзамену), який може проводитись як у письмово-усній формі, так і тестів, що забезпечує об'єктивність оцінювання. Під час фокус-групи здобувачі вищої освіти, підтвердили застосування різних форм підсумкового контролю (екзамену), відзначили зрозумілість і чіткість критеріїв оцінювання. Семестровий контроль у вигляді заліків оцінюється максимально у 100 балів, що є сумою оцінок та поточний контроль та результатів складання змістових модулів. Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти та форма підсумкового контролю (усний чи письмовий іспит / залік) за кожною ОК визначаються та затверджуються на засіданні кафедри на початку нового навчального року. Згодом доводяться до відома здобувачів вищої освіти на першому занятті з дисципліни, розміщуються в

системі дистанційного навчання, силабусах та РНП навчальних дисциплін. Збір інформації щодо чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється безпосередньо НПП, які викладаються відповідні навчальні дисципліни. Обговорення таких результатів здійснюється на засіданні кафедри.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти для спеціальності 292 “Міжнародні економічні відносини” був введений в дію наказом Міністерства освіти і науки від 04.03.2020 р. № 357. При перегляді ОП у 2020 році програма оновлювалась з урахуванням відповідності вимогам стандарту вищої освіти. Атестація передбачається у формі захисту кваліфікаційної (бакалаврської) роботи. У ОП “МЕВ” 2017-2019 р. атестації бакалаврів передбачає публічний захист кваліфікаційної (бакалаврської) роботи та комплексний екзамен за фахом (<https://cutt.ly/tvvm2G>).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та визначений в порядку “Організації та проведення оцінювання успішності студентів” (<https://cutt.ly/jvvmENG>), положення “Про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ПНУіВС” (<https://cutt.ly/yvnb5Vt>), положення “Про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу” (<https://cutt.ly/NvvnrMv>). Дані документи розміщені у вільному доступі на сайті ЗВО. Під час бесід у фокус-групі здобувачі вищої освіти підтвердили свої переконання у справедливості та об'єктивності оцінювання екзаменаторами. У разі виникнення сумнівів щодо об'єктивності оцінювання екзаменаторів здобувачі вищої освіти або НПП може звернутися до завідувача кафедри, який приймає рішення щодо зміни форми підсумкового контролю у тестовій формі з використанням комп'ютерних технологій. Крім того, ЕГ відзначає, що поточний контроль в умовах пандемії проводиться в дистанційному форматі. Здобувач вищої освіти, який під час вивчення ОК набрав менше 25 балів не допускаються до складання екзамену. Як виняток з дозволу зав.кафедри допускається виконання додаткових завдань та добору необхідної кількості балів з метою отримання допуску до екзамену. Здобувачі, що набрали менше 49 під час вивчення залікової ОК мають можливість ліквідувати академічну заборгованість відповідно до визначеного графіку (п.3 порядку “Організації та проведення оцінювання успішності студентів”). В разі виникнення конфліктних ситуацій врегулювання конфлікту інтересів забезпечується відповідно до Положення «Про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «ПНУіВС»» (<https://cutt.ly/Wvvm2kR>), Кодексу честі ДВНЗ «ПНУіВС» (<https://cutt.ly/Fvvm5bS>), Положення «Про порядок повторного вивчення дисциплін в умовах ECTS» (<https://cutt.ly/FvvQtfb>), Наказу ректора №329 від 29.05.2018 р. “Про використання тестової форми проведення семестрових екзаменів та підсумкової атестації” (<https://cutt.ly/CvvQduz>). За даною ОП прецеденти вирішення конфліктних ситуацій відсутні.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Технологічними інструментами протидії порушенням академічній доброчесності виступає використання системи Unicheck (<https://unicheck.com/>) та Plagiat.pl (<https://plagiat.pl>). ЕГ відзначає, що запит на договори щодо використання системи Unicheck та Plagiat.pl в ПНУіВС були надані. Проте, встановити факт легітимності їх використання не можливо через те, що документи не відкриваються. ЕГ відзначає, розбіжності у декларуванні керівництва, НПП, структурних підрозділів та здобувачів вищої освіти щодо допустимого відсотку запозичення. Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності в ЗВО регулюються Положенням “Про комісію етики та доброчесності”, Кодексом Честі та положенням про запобігання академічному плагиату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://cutt.ly/ivvE5wQ>). На основі аналізу положення “Про запобігання академічного плагиату у ДВНЗ ПНУіВС ЕГ відзначає відсутність допустимого рівня запозичень (відсотка). У ПНУіВС наявна посада провідного фахівця з питань запобігання і виявлення корупції, завданням якого є попередження різних проявів корупції, в тому числі і шляхом моніторингу відгуків у соціальних мережах. Для здобувачів є гаряча лінія з ректором (<https://cutt.ly/GvnPKzt>). Під час фокус груп було підтверджено, що до популяризації принципів академічної доброчесності залучається студентське самоврядування, яке регулярно проводить відповідні заходи разом з адміністрацією ЗВО. Здобувачів знайомлять з відповідним положенням та кодексом честі ЗВО. Проводяться зустрічі кураторів груп та/або гарантів ОП із здобувачами вищої освіти задля деталізації цих понять і ознайомлення із існуючою нормативною базою. Крім того, у вересні 2019 року був проведений семінар «ПРОдоброчесність: інструменти впровадження в діяльність закладу вищої освіти», де фахівці

презентували для науково-викладацької та студентської спільноти масовий відкритий онлайн-курс «Академічна доброчесність: виклики, дії, успішні історії». У положенні “Про запобігання академічному плагіату у ПНУіВС” (п.6.7, 7.8) та Кодексі честі (розділ 3) унормована реакція на порушення академічної доброчесності

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Наявність системи чітких і зрозумілих правил проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Використання силабусів. Наявність в ЗВО кодексу честі, та комісії з питань етики та академічної доброчесності. Окремий відділ з питань запобігання і виявлення корупції, завданням якого є попередження різних проявів корупції, в тому числі і шляхом моніторингу відгуків у соціальних мережах. Потенційна можливість вирішення конфліктних ситуацій через різні канали: адміністрація, куратор, студрада. Форми контрольних заходів дозволяють встановити досягнення результатів навчання для окремого освітнього компоненту та освітньої програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Відсутність чіткого формулювання допустимого рівня запозичення у нормативних документах. Рекомендація: Чітко зазначити допустимий рівень запозичень в наукових роботах у положенні “Про запобігання академічного плагіату у ДВНЗ ПНУіВС. Покращити інформування студентів щодо допустимого відсотку запозичення.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Форми, особливості проведення контрольних заходів та атестації, критерії оцінювання здобувачів та академічна доброчесність за освітньою програмою відповідають критерію 5, недоліки не є суттєвими та є можливими для виправлення згідно з рекомендаціями.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час вивчення зведеної інформації про викладачів, які забезпечують реалізацію ОП, додаткових відомостей, а саме документів про освіту, науковий ступінь/вчене звання, наукових та навчально-методичних праць, документів стосовно підвищення кваліфікації ЕГ констатує, що академічна кваліфікація НПП зазначених у таблиці 2 звіту про самооцінювання забезпечує досягнення визначених ОП цілей та програмних РН. Освітній процес на ОП “МЕВ” забезпечується 19 педагогічними працівниками за основним місцем роботи: 3-ма докторами, 13-ма кандидатами та 3-ма без наукового ступеня. Також за сумісництвом залучені 7 педагогічних працівників, з яких 2 є докторами, а 5 кандидатами наук. Загалом із 26 НПП вчені звання мають 22 НПП з них 6 професори та 16 доцентів. У п’яти НПП є сертифікати, що підтверджують знання англійської мови рівня B2. Під час бесіди ЕГ вдалося відзначити, що більшість викладачів є молодими науковцями віком до 45 років (середній вік 36 років). ЕГ констатує, що всі НПП включені до складу робочої групи за ОП відповідають ліцензійним вимогам. На основі аналізу табл.2 “Зведена інформація про викладачів” звіту самооцінювання ЕГ встановила відповідність ОК науковим та професійним інтересам НПП. Зокрема, доцент кафедр МЕВ Когут-Ференс, що є одночасно співвласником ТзОВ «Калуш-Транс» має такі публікації щодо діяльності компаній у різних сферах. Наприклад, Hazards and risks in assessing the impact of oil and gas companies on the environment. Inesa Khvostina, Viktor Oliinyk, Serhiy Semerikov, Victoria Solovieva, Valerii Yatsenko and Oksana Kohut-Ferens. Published under licence by IOP Publishing Ltd IOP Conference Series: Earth and Environmental Science, Volume 628, 8th International Scientific Conference on Sustainability in Energy and Environmental Science 21-22 October 2020, Ivano-Frankivsk, Ukraine Citation Inesa Khvostina et al 2021 IOP Conf. Ser.: Earth Environ. Sci. 628 012027. В цілому ЕГ констатує, що академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Формування професорсько-викладацького колективу для забезпечення освітньої діяльності за ОП «МЕВ» здійснюється відповідно до Положення про порядок заміщення посад НПП (<https://cutt.ly/8vnPCEK>) конкурсний відбір викладачів є прозорими і дозволяє забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму. При виборі дисциплін враховується відповідність наукових інтересів та інших критеріїв (<https://cutt.ly/cvnPoeg>). Оголошення про проведення конкурсу, термін та умови його проведення публікуються на офіційному веб-сайті університету та в газеті «Галичина». Водночас, оголошення про проведення конкурсу можуть розміщуватись на спеціалізованих веб-ресурсах.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Сильною стороною даної ОП програми є високомотивовані стейкхолдери з боку роботодавців (укладені угоди про співпрацю з 19 роботодавцями, <http://surl.li/ques>). Як засвідчили під час інтерв'ювання роботодавці, вони брали і продовжують брати активну участь в обговоренні ОП та її перегляді. Зокрема, розроблена форма для опитування роботодавців (<https://cutt.ly/GvnP84y>). Під час фокус-групи з роботодавцями більшість з них зазначила те, що опитування через гугл-форму вони не проходили, проте надають рекомендації під час неформального спілкування з гарантом та НПП. ЕГ відзначає, що відповідно до наданих ЕГ результатів опитування роботодавців з метою визначення їх уявлень стосовно системи забезпечення якості ОП, що проводилось в період з 12.02.2021 по 18.02.2021, приймало участь 9 роботодавців. Роботодавці також відзначили готовність приймати студентів на практику та формувати з них кадровий резерв. Під час зустрічі ЕГ з роботодавцями відчувалась їх зацікавленість у досягненні заданих результатів навчання. До їхніх пропозицій дослухаються і вносять відповідні корективи як до змісту ОП, так і до змісту ОК. Відгуки роботодавців на освітню програму наведені на сайті ЗВО (<http://surl.li/ques>). Серед побажань роботодавців є посилення hard skills у здобувачів за допомогою поглиблення спеціальних знань пов'язаних з ЗЕД підприємств, логістика, маркетинг тощо, а також розвиток мовних компетенцій та здійснення акценту на практичній частині навчання.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

У ЗВО створені можливості залучення професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до аудиторних занять. В тому числі за допомогою Офісу проєктно-освітнього центру «Агенти змін», створений на базі ЗВО <http://agentuzmin.pnu.edu.ua>. Залучення професіоналів-практиків до ведення аудиторних занять для здобувачів вищої освіти ОП, відбувається постійно і забезпечується за рахунок НПП, що є одночасно штатними працівниками кафедри (Михайлишин Л.І., Когут-Ференс О.І., Дідченко О.І.) та представниками керівного складу підприємств-роботодавців за сумісництвом. Викладання забезпечують НПП, фахівці-практики з інших кафедр: Григорів О.О. (гол. Бухгалтер ПНУ), Гречаник Н.Ю. (Міська Рада). Клепар М.В. (Посольство України в РФ), Васильченко С.М. (ГО «Ділові ініціативи»). Разом з тим під час фокус груп з роботодавцями та здобувачами не виявлено залучення представників роботодавців до аудиторних занять.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Пріоритети професійного розвитку і регулюються положенням «Про стажування та підвищення кваліфікації» (<https://cutt.ly/pvnAtDj>), положенням «Про атестацію» (<https://cutt.ly/1vnApUV>). Система професійного розвитку у ЗВО відповідає потребам та інтересам НПП. Вони мають можливість проходити стажування у вітчизняних та закордонних ЗВО (<https://cutt.ly/5vnAwmE>), публікувати результати досліджень у рецензованих фахових виданнях, проходити курси підвищення кваліфікації, приймати участь у міжнародних проєктах, що сприяє підвищенню якості викладання. Участь у вище перерахованих активностях заохочується отриманням додаткових балів до рейтингу викладача, що впливає на можливість отримання матеріального (преміюванням) та нематеріального (грамоти, відзнаки тощо) заохочення. Слід відзначити, що 5 викладачів мають рівень володіння англійською мовою не нижче рівня B2. Процедура моніторингу рівня професіоналізму викладачів здійснюється щорічно на основі рейтингу викладача та врахування думки здобувачів вищої освіти. Здійснюється опитування студентів «Викладач очима студентів» (<https://cutt.ly/JvnAfvP>).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Відповідно до Положення “Про підтримку НПП університету”, які публікують праці, що входять до Scopus та Web of Science здійснюється преміювання (до 5000 грн), що підтверджено під час фокус-групи із НПП (<https://cutt.ly/svnAkqZ>), (<https://cutt.ly/1vnAcLq>). Відповідно до положення “Про рейтингове оцінювання ефективності роботи НПП” (<https://cutt.ly/xvnARZk>) проводиться щорічне рейтингування. Кращі 10 НПП факультетів за рейтингом преміюються. Стимулюючими заходами є зменшення годин навчального навантаження (до 45 год), творча відпустка для написання монографій та підручників. Моральною формою заохочення викладачів є відзнаки: медаль «За заслуги перед університетом», «Подяка ректора» відповідно до положення “Про заохочувальні відзнаки” (<https://cutt.ly/cvnAlgA>).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими. Наявна практика залучення роботодавців для покращення ОП. Сильною стороною ОП є наявність професіоналів-практиків в складі кафедри. Заклад вищої освіти преміює кращих викладачів з рейтингу та стимулює НПП за публікації у Scopus та Web of Science. Наявна система заохочення розвитку НПП, що є позитивною практикою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

ЕГ рекомендує відповідно з побажаннями здобувачів вищої освіти посилити залучення до аудиторних занять експертів галузі та представників роботодавців. Також ЕГ рекомендує покращити інформування здобувачів щодо можливостей участі в діяльності Офісу проєктно-освітнього центру “Агенти Змін” на даній ОП. ЕГ рекомендує активніше залучати представників роботодавців до проходження опитувань щодо якості ОП.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Освітня програма відповідає критерію Людські ресурси. Разом з тим існує потенціал щодо покращення освітньої програми у залученні експертів галузі та представників роботодавців до аудиторних занять та сприянню професійному й викладацькому розвитку викладачів.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Проведення освітньої діяльності за ОП “МЕВ” здійснюється у навчальному корпусі за адресою: м. Івано-Франківськ, вул. Чорновола 1. У навчальному корпусі, де здійснюється освітній процес на ОП “МЕВ” наявні аудиторії, факультетська бібліотека. В центральному корпусі ДВНЗ ПНУІС, що знаходиться в пішій доступності 5-7 хв. (за адресою вул.Шевченка 57) наявні також інші об’єкти інфраструктури, зокрема три спортивні зали, актова зала, їдальня, кабінет психолога. Медичний пункт знаходиться на території гуртожитку №4 по вул. Шевченка, 49А. Читальний зал бібліотеки обладнаний комп’ютерами, стендами з літературою. Викладачі мають доступ до наукометричних баз даних WoS та Scopus. ЕГ відзначає, що в навчальному корпусі, де здійснюється освітній процес на ОП “МЕВ” та ОП “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії” наявна власна бібліотека. Крім того, кафедра міжнародних економічних відносин також формує власну бібліотеку із фахових публікацій НПП та фахової літератури англійською мовою. Гарант відзначила, що поповнення бібліотечного фонду фаховою літературою українською та іноземними мовами відбувається на запит керівництва кафедри. Оновлення бібліотечного фонду в т.ч. за рахунок фахової літератури іноземною мовою, сприяє досягненню цілей, завдань та ПРН ОП “МЕВ”. За останнього такого запиту близько 2/3 від заявленого обсягу літератури були закуплено. Матеріальна і соціальна інфраструктура ОП забезпечена 4 гуртожитками, комплексом студентських їдалень, стадіоном «Наука» з побутовими та навчальними приміщеннями, тренажерним залом, трьома спортивними залами, плавальним басейном і пристанню для спортивних човнів. В ході опитування фокус-груп скарг та зауважень щодо забезпечення фінансовими та матеріально-технічними ресурсами не надходило. Навчальні аудиторії та комп’ютерні

класи перебувають у гарному стані: відремонтовані, мають якісне освітлення тощо. Майже всі лекційні аудиторії обладнані проектором та проекційним екраном.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

У ході проведення опитування фокус-груп їх учасники підтвердили, що ЗВО забезпечує безоплатний доступ до інфраструктури (аудиторій, комп'ютерних класів тощо) та інформаційних ресурсів, доступ до Wi-Fi та баз даних Scopus / Web of Science, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОП. Водночас, під час фокус-груп здобувачі вищої освіти та представники органів студентського самоврядування вказали на необхідність здійснення оплати при умові повторної перевірки кваліфікаційної роботи на антиплагиат. Здобувачі вищої освіти залучені до створення та діяльності молодіжного Центру PARAGRAPH, який 1) займається організацією відкритих подій і заходів, які сприяють інтелектуальному, культурному та духовному розвитку молоді та формують сильне українське громадянське суспільство; 2) забезпечує культурне та здорове дозвілля і відпочинок молоді без пропаганди та використання алкоголю, тютюнопаління чи інших шкідливих звичок; 3) надає персональні консультації та менторство, надання рекомендацій для успішної реалізації молодіжних ініціатив (<https://paragraph.if.ua>). На території ЗВО працює Проектно-освітній центр "Агенти змін", що виступає платформою для практичної співпраці з представниками територіальних громад (<https://bit.ly/zgmpwyo>). Здобувачі залучаються до співпраці з іншими структурними підрозділами ЗВО. За їх участі розроблено Путівник студента (<https://bit.ly/zmWrc2S>). ДВНЗ ПНУіВС має достатню кількість майданчиків, де здобувачі можуть всесторонньо розвиватися та реалізовувати свої наукові та творчі проекти. Зокрема, стадіон "Наука", спортивний клуб "Наука", спортивна база в смт. Ворохта, спортивний комплекс, музеї "Освіта Прикарпаття" та "Образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва "Прикарпаття" тощо.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Безпека життя та здоров'я здобувачів вищої освіти визнані як одна із важливих засад ДВНЗ ПНУіВС, що закріплено в Стратегії розвитку ЗВО у векторі розвитку "Студентський простір" (<https://bit.ly/zssEyFe>). У ході ознайомлення з матеріально-технічною базою ДВНЗ ПНУіВС ЕГ пересвідчилася в тому, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти. Здобувачі вищої освіти мають можливість звернутися до медичного працівника та психолога щодо підтримання в належному стані їх фізичного та психічного здоров'я. У ході відеоогляду матеріально-технічного забезпечення в ЗВО було встановлено, що навчальні корпуси та гуртожитки обладнані засобами протипожежної безпеки. У навчальному корпусі та гуртожитках наявне необхідне обладнання, у передбачених місцях наявні вогнегасники, плани евакуації, інформаційні стенди тощо. Під час фокус-групи зі здобувачами вищої освіти було встановлено, що в літній період у гуртожитках відсутня гаряча вода. Створені умови для дотримання карантинних обмежень у зв'язку з COVID-19. Особлива увага приділена задоволенню потреб здобувачів з особливими потребами: наявні пандуси, більш широкі прорізи для дверей, спеціальні ліфти і вбиральні. Здобувачі ОП "МЄВ" відзначили достатню кількість вільного місця для відпочинку (зона відпочинку, кафе, читальний зал бібліотеки тощо). Крім того, в ЗВО приділяється увага інформаційній та психологічній підтримці здобувачів (широкий спектр заходів представлений на сторінці навчально-виробничої лабораторії виховної та психолого-педагогічної роботи, <https://bit.ly/zgrSsFj>). Під час фокус-групи здобувачі вищої освіти не вказали на проведення формальних опитувань щодо їх потреб та інтересів. Проте відзначили можливість звернення до керівництва ЗВО та кураторів щодо їх потреб та інтересів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час фокус-групи зі здобувачами вищої освіти, ЕГ встановила, що освітня підтримка здобувачів здійснюється на належному рівні. Дана підтримка впроваджується за рахунок використання соціальних мереж, електронної пошти, мобільного зв'язку. Консультативна підтримка включає індивідуальну взаємодію викладачів із здобувачами. У ЗВО активно працює та розвивається інститут кураторства. Щодо організаційної та інформаційної підтримки, то у корпусі, де здійснюється освітня діяльність за ОП "МЄВ" встановлено декілька інформаційних стендів. Взаємозв'язок та доступ до навчальних та навчально-методичних матеріалів у ДВНЗ ПНУіВС здійснюється на базі інформаційних платформ дистанційного навчання власної розробки, що постійно оновлюються. На сайті ЗВО у вільному доступі розміщені силабуси тільки нормативних (<https://bit.ly/zsso3pv>) навчальних дисциплін. Інформаційна підтримка також здійснюється через сайт ЗВО. Зокрема в розділі "Студенти-Конкурси, можливості" висвітлено широкий перелік грантів та конкурсів, а також міжнародного стажування (<https://bit.ly/znooKp9>). Виховна, просвітницька, а також соціальна підтримка здобувачів здійснюється навчально-виробничою лабораторією виховної та психолого-педагогічної роботи. Зокрема, проводиться анкетування студентів з метою їх ефективної соціалізації до освітнього простору ПНУіВС, надання психологічної підтримки та попередження випадків суїциду тощо.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

За інформацією, що отримала ЕГ з відомостей про самооцінювання та безпосередньо від учасників освітнього процесу, в ЗВО навчаються особи з інвалідністю, проте не за ОП "МЄВ". ДВНЗ ПНУіВС відповідально ставиться до створення належних умов для осіб з особливими потребами, що закріплено у п.28, розділу 4.7 Статуту ДВНЗ ПНУіВС (<https://bit.ly/32roVA9>). Крім того, в ЗВО на виконання Указу Президента України від 02 грудня 2017 року № 401/ 2017 «Про внесення змін до п. 3 про національний заклад (установу) України» в ДВНЗ ПНУіВС було прийнято наступні документи: "Порядок супроводу (надання допомоги) особам з інвалідністю та іншим маломобільним групам населення" (<https://bit.ly/3sBnoH6>), План-графік пристосування приміщень для таких категорій осіб (<https://bit.ly/3mZU5Lw>), розроблено проект положення «Про організацію інтегрованого навчання осіб з особливими освітніми потребами у вищих навчальних закладах» (<https://bit.ly/3xascvhs>). В центральному корпусі наявні пандуси, більш широкі прорізи для дверей, спеціальні ліфти і вбиральні для осіб з особливими потребами. Інші приміщення ЗВО також обладнані пандусами та необхідною інфраструктурою для здійснення освітнього процесу в комфортних умовах для осіб з особливими потребами. Під час фокус-групи із сервісними службами (зокрема представником навчально-виробничої лабораторії виховної та психолого-педагогічної роботи) було встановлено, що через діяльність їх підрозділу та інституту кураторства створюються максимально комфортні умови для таких здобувачів. Зокрема, не розголошення інформації про наявність проблем із здоров'ям, всіляка підтримка тощо. Крім того, здобувачі з особливими потребами та матері з дітьми до 1 року можуть навчатися за індивідуальним графіком, що передбачено положенням "Про порядок навчання студентів за індивідуальним графіком" (<https://bit.ly/3x8Vh3Z>). В умовах дистанційного навчання здобувачі з особливими потребами долучаються до повноцінного навчання з використанням сервісів проведення онлайн-конференцій (дана функція додана до платформи дистанційного навчання ДВНЗ ПНУіВС, що є власною розробкою ЗВО, а також сервісів відеозв'язку Zoom, Teams тощо).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Право здобувачів вищої освіти на захист від будь-яких форм експлуатації, фізичного та психологічного насильства у ДВНЗ ПНУіВС визначено в п.23, розділ 4.7. Статуту університету (<https://bit.ly/32roVA9>). У ЗВО створення відділ з питань запобігання та виявлення корупції в університеті (<https://bit.ly/3x6Mu2p>). Крім того, повідомити про корупційні дії працівниками ЗВО можна через електронну скриньку для спілкування з ректором або за телефоном довіри. Вирішення конфліктних ситуацій пов'язаних з булінгом (цькуванням) і насильством врегульовується відповідно до регламентованого порядку реагування, що розробила навчально-виробнича лабораторія виховної та психолого-педагогічної роботи (<https://bit.ly/3aj7OaX>).

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильними сторонами у контексті Критерію 7 є достатній рівень матеріально-технічної бази ЗВО, що забезпечує навчальний процес. Також ЗВО намагається якісно організувати життя здобувачів з особливими потребами (пандуси, більш широкі прорізи для дверей, спеціальні ліфти і вбиральні). У ДВНЗ ПНУіВС розроблене власне програмне забезпечення, що постійно вдосконалюється. Наявність окремого структурного підрозділу із запобігання та усунення фактів корупції. Активна робота щодо психологічної підтримки здобувачів вищої освіти, а також здійснення заходів щодо попередження булінгу та насильства.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

1. У вільному доступі розміщені лише силабуси нормативних навчальних дисциплін. Рекомендації: Розмістити на сайті силабуси ВК. 2. Часткове оновлення бібліотечних фондів спеціалізованою навчальною літературою в цілому та іноземними мовами зокрема. Рекомендації: Збільшити фінансування для оновлення бібліотечного фонду ДВНЗ ПНУіВС не лише періодичних видань, але й не періодичних фахових видань іноземною мовою, в тому числі в електронному форматі.

Рівень відповідності Критерію 7.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітня програма “МЕВ” відповідає критерію 7, виявлені недоліки не є суттєвими та можуть бути усунені відповідно до наданих рекомендацій.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Внесення змін до затверджених ОП одночасно регулюються положеннями: “Про організацію освітнього процесу...” (<https://cutt.ly/Bvajcvq>) та “Про ОП...” (<https://cutt.ly/EvxKK3a>). Слід відзначити, що в розд.2 положення “Про організацію освітнього процесу...” наявні суперечливі положення. З одного боку, “ОП та НП підготовки фахівців не підлягають перегляду до закінчення повного циклу навчання за відповідною ОП. Зміни в ОП та НП можуть бути запроваджені виключно для нового набору вступників”, а з іншого боку визначається, що “підставою для внесення змін в діючі освітні програми та розробки нових освітніх програм є...”. Серед причин перегляду ОП у зазначених положеннях є відмінності. Зокрема, у розд. 2 положення “Про організацію освітнього процесу...” серед причин перегляду ОП названі: затвердження КМУ нового переліку спеціальностей або внесення змін до чинного переліку; внесення змін до циклів загальної та професійної підготовки (за рішенням МОН або Вченої ради університету), в тому числі до варіативної частини на підставі пропозицій вчених рад навчальних підрозділів; затвердження нових стандартів освіти; пропозиції стейкхолдерів. В п. 4.5.2 положення “Про ОП...” підставами перегляду ОП є: “ініціатива і пропозиції гаранта ОП; у разі прийняття стандарту вищої освіти; за результатами оцінювання якості ОП; об’єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру і/або інших ресурсних умов реалізації ОП”. На запит ЕГ щодо надання підтверджуючих документів про внесення змін до ОП ЗВО був наданий Наказ ректора про введення в дію ОП 2020 №37/06-06-С від 27.04.20 із врахуванням стандарту та розпорядження №6 від 23.04.20 про зобов’язання гаранта внести зміни до ОП 2017-2019. У даних документах зазначено, що зміни до ОП 2017-2019 рр. та нової ОП 2020 р. затверджені Вченою радою університету (протокол №4 від 27.04.2020). Проте, на сайті ЗВО з відповідним номером та датою (№4 від 27.04.2020), розміщена Ухвала “Організації профорієнтаційної роботи на факультеті туризму” (<https://cutt.ly/nvlj5gr>). У розпорядженні №6 від 23.04.2020 вказані зміни, які мають бути внесені до ОП 2017-2019. ЕГ також звертає увагу на те, що в переглянутих ОП 2017-2019 та затвердженій ОП 2020 від 27.04.2020 були внесені зміни щодо кваліфікації вищої освіти бакалавра, які вводилися від 25.06.2020 Постановою КМУ “Про внесення змін у додаток до постанови КМУ від 23.11.2011 № 1341” №519. Під час проведення фокус-групи ні гарант та начальник навчального методичного відділу не зазначили причини перегляду ОП та чи були такі зміни здійснені відповідно до п.3.2 положення “Про ОП...”. ЕГ не змогла встановити відповідність внесених змін (заміна НРК 7 на 6 рівень) процедурі оновлення ОП в ЗВО. Внесені зміни до ОП 2017-2019 не були відображені в НП. Гарант зазначила, що зміни були здійснені тільки до робочих НП, що суперечить розд. 2 положення “Про організацію освітнього процесу...”, де зазначається, що «...для конкретизації планування освітнього процесу на основі НП складається робочий НП спеціальності».

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час фокус-групи зі здобувачами вищої освіти та представниками студентського самоврядування вони підтвердили можливість висловлювати свої побажання куратору, завідувачу кафедри МЕВ (гаранту). ЕГ відзначає, що здобувачі вищої освіти не завжди мають артикульовану позицію щодо можливості висловлювати власну думку щодо якості ОП через проходження опитування. На основі аналізу сайту ЗВО, ЕГ звертає увагу, що в будь-який час стрейкхолдери можуть залишити свої рекомендації (роботодавці, випускники, студенти) щодо покращення ОП (ускладнений процес доступу: сайт ЗВО - підрозділи - факультети - кафедра МЕВ - співробітництво - стейкхолдери - пропозиції щодо ОП 292 “МЕВ”, <https://cutt.ly/rvm3F1l>). Крім того, під анкетами вказуються особисті контакти Михайлишин Л.І. та Коровчука Ю.І. щодо можливості висловлення побажань особисто завідувачу кафедри МЕВ та його заступнику. На сторінці навчально-методичного відділу також міститься інформація про прийом рекомендацій щодо якості ОП “МЕВ” і знову наводяться контакти Михайлишин Л.І. (сайт ЗВО - підрозділи - загальні підрозділи - навчально-методичний відділ - ліцензування й акредитація - ОП - 292 МЕВ - проект, <https://cutt.ly/Lvm4MwK>). Здобувачі вищої освіти також відзначають, що обговорення ОП відбувається в межах засідань наукового-гуртка. ЕГ звертає увагу на використання неформального каналу збору інформації щодо якості ОП, що підтверджується наявністю лише одних результатів опитування, які розміщуються на сторінці центру забезпечення якості (<https://cutt.ly/MvWu5h1>) і водночас були надані на запит ЕГ (кількість результатів опитувань не змінилась). ЕГ відзначає, що надані результати опитування, яке проводилось з 12.02.2021 по 18.02.2021 з метою визначення їх уявлень стосовно системи забезпечення якості освіти. ЕГ констатує, що здобувачі вищої освіти не мають чіткого розуміння щодо частоти та механізму проведення відповідного опитування. На основі аналізу кількості залучених студентів до відповідного опитування ЕГ відзначає, що вони не носять масового характеру. Зокрема, в опитуванні

прийняло участь 51 із 78 здобувачів вищої освіти на денній формі навчання, що становить 65,4%. У ЗВО також проводяться опитування щодо оцінювання викладачів ("Викладач очима студентів"), яке здійснюється Центром дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності. ЕГ звертає увагу на те, що здобувачам вищої освіти та представникам органів студентського самоврядування був відомий саме цей вид опитування. Здобувачами вищої освіти був відзначений різний час проведення такого опитування (до та після сесії). Під час фокус-групи з представниками органів студентського самоврядування до складу яких входять також здобувачі ОП "МЕВ" ЕГ встановила, що вони не приймають участь у засіданнях кафедр, проте залучаються до роботи Вченої ради факультету та університету, стипендіальної комісії, комісії з академічної доброчесності, комісії з підвищення якості вищої освіти.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Підтвердженням того, що роботодавці безпосередньо залучені до процесу періодичного перегляду ОП є: було надано 19 рецензій на ОП, зокрема Івано-Франківською міською радою, ТзОВ «Калуш-Транс», ТзОВ «Коляр», Приватно-орендною агрофірмою «Нове життя», АТ «Кредобанк», АТ «Credit Agricole», АТ «Сбербанк», Управлінням міжнародного співробітництва, євроінтеграції, туризму та інвестицій Івано-Франківської облдержадміністрації, ТОВ «Айс Запоріжжя», ТОВ «ІК «Візеріон», ТОВ «Торгівельний дім «Згода», ТОВ «Весмак», ТОВ «Фірма «Надія», ТОВ «Будівельна компанія «Княжий Галич», ТОВ «Бетта-сервіс», ГО «Громадський центр «Ділові ініціативи», ТОВ «Памібро», ДП «Брошнівський лісгосп», Компанія «Профі-центр»; В опитуванні щодо якості ОП взяло участь 9 роботодавців (<https://bit.ly/3aEbjJB>). В змістовній частині ОП відображені побажання роботодавців, що представляють різні сфери економічної діяльності. Під час фокус-групи усі роботодавці звертали увагу на необхідність вивчення кількох іноземних мов та розвитку теоретичних знань (відповідно до потреб власної компанії надавались рекомендації щодо посилення того, чи іншого теоретичного базису). Зокрема, зверталась увага на доцільність поглиблення теоретичних знань у сфері міжнародної логістики, міжнародного маркетингу, міжнародного менеджменту тощо. Поодинокі залучення роботодавців, що не є членами кафедри МЕВ до аудиторної роботи. Зокрема, під час фокус групи роботодавець Михайлишин Іванна відзначила, що з певною періодичністю була залучена до проведення тренінгів з критичного мислення. У зв'язку з високою зацікавленістю здобувачів вищої освіти у даних практичних навичках, що формують soft skills в ОП 2020 була додана ВК39 "Критичне мислення".

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

На даний момент здійснений лише один випуск здобувачів заочної форми навчання на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти (червень 2020 р.). Проте, були випуски на ОП "МЕВ" на другому (магістерському) рівні вищої освіти, що була також відкрита у 2017 році. Відстеження кар'єрного шляху випускників здійснюється через: 1) проведення опитування (<https://bit.ly/3ali42F> та <https://bit.ly/3x6BT7K>); 2) відстеження через соціальні мережі; 3) особисті контакти з НПП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

У ЗВО система управління якістю регулюється положенням "Про порядок проведення внутрішніх аудитів системи забезпечення якості у ДВНЗ "ПНУіВС" (<https://cutt.ly/svWRoYP>). В університеті створено інформаційну інфраструктуру, що дозволяє своєчасно вдосконалювати ОП, зокрема через відкрите обговорення проєктів документів, які виносяться на розгляд Вченої та Науково-методичної ради Університету, збір інформації (в т.ч. опитування здобувачів вищої освіти та роботодавців), а також систематичне проведення робочих нарад з питань забезпечення якості освітньої діяльності. Під час реалізації процедур внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності з реалізації ОП була акцентована увага на необхідності активізації внутрішнього потенціалу кафедри та університету в сфері забезпечення розширення компетентностей здобувачів вищої освіти ОП "МЕВ". Слід відзначити, що ДВНЗ ПНУіВС на конкурсі, що проводився в рамках XII Міжнародної виставки «Інноватика в сучасній освіті» та XI Міжнародної виставки World Edu другий рік поспіль отримує почесне звання «Лідер інновацій в освіті». Минулого року на конкурсі ЗВО представив роботу «Інноваційні інструменти вдосконалення системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності і якості вищої освіти на основі моделі процесів PDCA». Авторами даної роботи виступили Запужляк Р., Кузь М., Остафійчук Т. та Павлюк Н.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час проведення попередньої акредитаційної експертизи було надано такі рекомендації: Значний та не виправданий перекош у бік вивчення іноземних мов (93 кредити зі 180 нормативних); при цьому обсяг навчальних економічних дисциплін професійного спрямування складає лише 36 кредитів. Має місце перенесення частини мовних дисциплін до блоку ВК, було здійснено коригування назв даних дисциплін та перерозподіл кількості годин. В ОП 2020 на вивчення іноземних мов припадає 42 кредити, а на дисципліни професійного спрямування 138 кредитів. Прописати предметну область ОП та побудувати логіко-структурну схему, а також виключити подібність назв дисциплін вільного вибору. Предмета область ОП була взята зі Стандарту вищої освіти, тому на 100% відповідає спеціальності 292 “МЕВ”. Замість “структурно-логічної схеми” в ОП був доданий графічний об’єкт під однойменною назвою, де не було відображено міждисциплінарні зв’язки. Під час фінальної зустрічі ЕГ висловила рекомендацію і продемонструвала логіко-структурну схему, на прикладі однієї з ОП ДВНЗ ПНУіВС. Після завершення акредитаційної експертизи за ініціативою гаранта структурно-логічна схема була побудована та надана ЕГ. ЕГ відзначає готовність та швидкість реагування на рекомендації, проте, звертає увагу на те, що даний структурний елемент ОП має не тільки бути візуалізований, проте й відображати логіку черговості вивчення окремих ОК. Перелік програмних РН слід привести у відповідність до затвердженого Стандарту спеціальності, з можливим їх розширенням виходячи з потреб ринку праці, розвитку галузі, регіону та з урахуванням пропозицій стейкхолдерів. ЕГ відзначає, що перелік програмних РН повністю відповідає затвердженому Стандарту спеціальності. Проте, в РН не відображені тенденції розвитку регіону (відсутня власна компетенція та програмний РН). Змінити присвоєння кваліфікації. Назву кваліфікації змінено на “бакалавр міжнародних економічних відносин”. Порядок визначення академічної різниці та перерахування навчальних дисциплін має враховувати компетентнісний підхід. Оновлено положення “Про порядок зарахування результатів неформальної освіти...” (<https://bit.ly/3eHeF60>), що враховує компетентнісний підхід під час зарахування академічної різниці та перерахування навчальних дисциплін. Оновити методичні матеріали з дисциплін спеціальності, а також розширити перелік показників професійної активності. НПП кафедри МЕВ в 2020-2021 рр. видали 1 монографію 1 підручник і 1 навчально-методичний посібник; опублікували 5 статей в журналах (Scopus та Web of Science), 12 наукових статей у фахових виданнях, ряд навчально-методичні матеріалів. Завідувач кафедри МЕВ, гарант Михайлишин Л.І. стала головним редактором журналу ПНУіВС “Актуальні проблеми розвитку економіки регіону” (категорія Б від 24.11.2020 р.), а професор кафедри МЕВ Сталінська О. увійшла до складу редакційної колегії даного журналу (<https://bit.ly/3edZLNv>). 5 членів кафедри пройшли міжнародне стажування.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Культура якості в академічній спільноті ДВНЗ ПНУіВС добре сформована та сприяє постійному розвитку ОП та освітньої діяльності: кожен структурний підрозділ ЗВО виконує свої обов’язки щодо здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти (розподіл яких регулюється Наказом ректора №495 від 17.09.2020 року, <https://bit.ly/3twqkEC> відповідно до механізму, що визначений у положенні “Про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти”, <https://bit.ly/3v0o1tB>). Питання забезпечення якості освітньої діяльності є обов’язковими у порядку денному засідань Вченої та Методичної рад університету, кафедр, груп забезпечення спеціальностей.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Нормативно-правове регулювання системи забезпечення якості вищої освіти в ДВНЗ ПНУіВС здійснено на належному рівні: розроблена система забезпечення системи вищої освіти, розподілені функціональні обов’язки між структурними підрозділами. Участь в конкурсах, що засвідчує ціннісне ставлення ЗВО до системи якості вищої освіти. Кафедра МЕВ відстежує кар’єрний шлях здобувачів ОП “МЕВ”.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Існування розбіжностей в положеннях “Про ОП” та “Про організацію освітнього процесу...” в частині можливості внесення змін до ОП та їх причин. Внесення будь-яких змін до ОП (навіть в частині коригування рівня вищої освіти відповідно до змін в НРК) мають бути здійснені відповідно до затвердженої загальноуніверситетської процедури, що зазначена п 3.2 положення “Про ОП...”. Рекомендація: Варто до ОП додати наступну інформацію: 1) вихідні дані попередньої версії ОП (номер протоколу і дата затвердження Вченої ради); 2) підстави внесення змін до ОП; 3) дані щодо проходження громадського обговорення за участі НПП, представників органів студентського самоврядування, роботодавців, випускників, вказавши дату та номер протоколу розширеного засідання кафедри (п. 3.2.1.6 положення “Про ОП...”). 2. Здобувачі вищої освіти та представники органів студентського самоврядування не активно залучені до процесу періодичного перегляду ОП. Рекомендації: активізувати процес залучення здобувачів вищої освіти та представників органів студентського самоврядування до процесу оцінки та надання рекомендацій щодо ОП через систему опитування, що створить умови для висловлення думки більшістю студентів, а не лише активу ОП “МЕВ”, які особисто висловлюють рекомендації НПП та керівництву кафедри. 3. Невисока активність роботодавців в опитуванні та обговоренні рекомендацій щодо якості ОП. Рекомендація: продовжити та активізувати

інформування роботодавців щодо змісту ОП, а також залучати їх до спільного обговорення висловлених рекомендацій, щоб не виходити за межі предметної області ОП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОП "МЕВ" відповідає вимогам Критерію 8. ЗВО дотримався рекомендацій попередньої акредитації лише частково. Затвердження переглянутих (удосконалених) ОП має здійснюватись відповідно до визначеної загальноуніверситетської процедури. Зміни до ОП мають відображатись не тільки робочих НП, але й НП. Виявлені недоліки можуть бути усунені відповідно до наданих рекомендацій.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО є чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Зазначені правила та процедури визначені Статутом ЗВО (<https://bit.ly/32roVA9>), положенням "Про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу", положенням "Про рейтингове оцінювання здобувачів вищої освіти", положенням "Про рейтингове оцінювання ефективності роботи НПП", положенням "Про рейтингове оцінювання роботи кафедри", положенням "Про організацію та проведення практики", Правилами призначення і виплати академічних і соціальних стипендій, положенням "ро порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти" тощо, що розміщені у відкритому доступі на офіційному сайті університету тощо (<https://bit.ly/3sv2lnV>).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект ОП 2021 р. було розміщено на сайті ЗВО (<https://bit.ly/3dvFXXf>). На відповідній сторінці сайту немає автоматичної фіксації дати розміщення проекту. Проте, під час розміщення даної інформації також вручну була зазначена дата - 20 березня 2020 року, а кінцевий строк подачі рекомендацій триває 21 квітня 2020 (відповідно до інформації на сайті). На основі аналізу проекту ОП 2021 ЕГ відзначає, що в ній поточному року відповідає тільки "термін дії ОП", а всі інші дати зафіксовані 2020 роком. Крім того, ЕГ зазначила, що в проекті ОП не були внесені зміни до "циклу/рівня" відповідно до нових вимог НРК. Проте, дані зміни були внесені до уточнених ОП 2017-2019 та нової ОП 2020. ЕГ в п.8.1 звіту відмічала неможливість встановити порядок та підстави внесення відповідних змін до ОП. Зазначено електронну адресу для надання пропозицій та зауважень із вказанням кінцевої дати прийому (датами минулого року).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ОП "Міжнародні економічні відносини" за 2017-2020 рр., де описано цілі, очікувані результати та всі інші необхідні компоненти в обсязі, достатньому для інформування стейкхолдерів та суспільства є офіційно оприлюднені на сайті ЗВО на сторінці навчально-методичного відділу за посиланням (<https://cutt.ly/zvRvn20>).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

У ЗВО сформована розгалужена система нормативно-правових документів, якими визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу та знаходяться у відкритому доступі на офіційному сайті. Визначена процедура отримання зворотного зв'язку щодо проекту ОП "МЕВ".

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Відсутність на офіційному сайті ЗВО дати оприлюднення проекту ОП "МЕВ" 2021. Фіксація дати проекту ОП "МЕВ" у попередньому році здійснена ручним способом. Рекомендація: запровадження автоматичної фіксації на офіційному сайті ЗВО дати оприлюднення проектів ОП "МЕВ".

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОП "МЕВ" в цілому відповідає вимогам Критерію 9. ЗВО дотримався рекомендацій попередньої акредитації частково.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	E
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	В
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Схема МЕВ ОК.pdf</i>	bUyB+8gEqmIYm1v2OnKMbcYziWSEE3wvalFNla33 3UY=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Ковтонюк Катерина Володимирівна

Члени експертної групи

Станасюк Наталія Степанівна

Агарков Марко Васильович